

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างการเรียนรู้ความสามารถของตนเอง กับความเหนื่อยล้า
ในการปฏิบัติงานของอาจารย์โรงเรียนสาธิต ในสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการอุดมศึกษา

พัสกร แนวปรานิต

20 ส.ย. 2557

338606

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา
วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา
มิถุนายน 2556
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์
ของ พัศกร แนวปรานิต ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.พลพงศ์ สุขสว่าง)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา กรเพชรปानी)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.จิราภรณ์ ศิริทวี)

..... กรรมการ
(ดร.พลพงศ์ สุขสว่าง)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา กรเพชรปानी)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพิมพ์ ศรีพันธ์วรสกุล)

วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญาอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญาของ
มหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีวิทยาลัยวิทยาการวิจัย
และวิทยาการปัญญา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา กรเพชรปानी)

วันที่ 21 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2556

ประกาศขอบคุณ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงไปด้วยดี ขอขอบพระคุณ ดร.พูลพงศ์ สุขสว่าง อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา กรเพชรปานิ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่มีความเมตตากรุณา ให้ความช่วยเหลือ แนะนำวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ และขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ และที่ขาดไม่ได้ขอขอบพระคุณบิดามารดา ที่อบรมสั่งสอนและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

สุดท้ายผู้วิจัยขอขอบคุณครอบครัว พี่ ๆ และน้อง ๆ ทุก ๆ ท่าน ที่มีได้กล่าวนามมา ณ ที่นี้ ที่มีส่วนช่วยให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูกตเวทิตาแด่ บพการี บุรพาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ผู้วิจัยเป็นผู้มีการศึกษา และประสบความสำเร็จมาจนตราบนานเท่านาน

พัสกร แนวปราณีต

52910002: สาขาวิชา: การวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา;

วท.ม. (การวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา)

คำสำคัญ: การรับรู้ความสามารถของตนเอง/ ความเหนื่อยล้าในการปฏิบัติงาน/ ความอ่อนล้าทางจิต/ การลดความเป็นบุคคล

พัสกร แนวปรานิต: ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองและความเหนื่อยล้าในการปฏิบัติงานของอาจารย์โรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (CAUSAL RELATIONSHIP BETWEEN SELF-EFFICACY AND BURNOUT OF TEACHERS IN DEMONSTRATION SCHOOLS UNDER OFFICE OF THE HIGHER EDUCATION COMMISSION) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: พูลพงศ์ สุขสว่าง, ค.ด., และสุชาดา กรเพชรปานิ, Ph.D., 138 หน้า. ปี พ.ศ. 2556.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและตรวจสอบโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองกับความเหนื่อยล้าในการปฏิบัติงานของอาจารย์โรงเรียนสาธิต ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2555 จำนวน 265 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของอาจารย์ และความเหนื่อยล้าในการปฏิบัติงาน เป็นมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน และใช้โปรแกรม LISREL 8.80 วิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ

ผลการวิจัยปรากฏว่า โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างการรับรู้ความสามารถ ของตนเองกับความเหนื่อยล้าในการปฏิบัติงานที่พัฒนาขึ้น มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าไค-สแควร์ มีค่าเท่ากับ 13.96 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 12 มีความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .303 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) เท่ากับ .99 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ .97 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ .018 และค่าดัชนีวัดความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ .021 โดยตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเองมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อตัวแปรความอ่อนล้าทางจิต และตัวแปรการลดความเป็นบุคคล

52910002: MAJOR: RESEARCH AND STATISTICS IN COGNITIVE SCIENCE;

M.Sc. (RESEARCH AND STATISTICS IN COGNITIVE SCIENCE)

KEYWORDS: SELF-EFFICACY/ BURNOUT/ EXHAUSTION/ DEPERSONALIZE

PHATSAKORN NEAWPANEET: CAUSAL RELATIONSHIP BETWEEN SELF-EFFICACY AND BURNOUT OF TEACHER IN DEMONSTRATION SCHOOL UNDER OFFICE OF THE HIGHER EDUCATION COMMISSION. ADVISORY COMMITTEE: POONPONG SUKSAWANG, Ph.D., SUCHADA KORNPETPANE, Ph.D., 138 P. 2013.

The purpose of this research was to develop and validate a causal relationship model between self-efficacy and burnout of teachers in demonstration schools under Office of the Higher Education Commission. In academic year 2012. The sample consisted of 265 teachers by using multi stage random sampling. Research instruments included the 5 rating scale of Self-efficacy and Teacher Burnout. Descriptive statistics were generated using computer program; causal modeling involved the use of LISREL 8.80.

Result was found that the adjusted model was consistent with empirical data. Goodness of fit measurement was found to be: chi-square=13.96, df=12, $p = .303$, GFI= .99, AGFI= .97, CFI=1.00, SRMR= .018 and RMSEA= .021. Self-efficacy had negative direct effect on depersonalize and exhaustion.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ตอนที่ 1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง.....	7
ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเอง.....	7
ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถในตนเอง.....	8
แหล่งที่มาของความรู้ความสามารถของตนเอง.....	10
ผลของการรับรู้ความสามารถของตนเอง.....	11
การวัดระดับการรับรู้ความสามารถของตนเอง.....	12
ตอนที่ 2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความเหนื่อยล้าในการปฏิบัติงาน.....	14
ความหมายของความเหนื่อยล้า.....	14
แนวคิดเกี่ยวกับความเหนื่อยล้า.....	15
ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเกิดความเหนื่อยล้า.....	18
อาการของความเหนื่อยล้า.....	22
ระดับของความเหนื่อยล้า.....	23
ผลของความเหนื่อยล้า.....	25
แนวทางการป้องกันความเหนื่อยล้า.....	25
ตอนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง.....	
และความเหนื่อยล้าในการปฏิบัติงาน.....	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง.....	27
ความเหนื่อยล้าในการปฏิบัติงาน.....	28

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
งานวิจัยที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเอง กับความเหนื่อยล้าในการปฏิบัติงาน.....	29
ตอนที่ 4 โมเดลลิสเรล (LISREL Model) และความตรงของโมเดลลิสเรล.....	33
การกำหนดข้อมูลจำเพาะของโมเดล.....	34
การระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวของโมเดล.....	37
การประมาณค่าพารามิเตอร์จากโมเดล.....	38
การตรวจสอบความตรงของโมเดล.....	39
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	43
ตอนที่ 1 การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างการรับรู้ความสามารถของ ตนเอง กับความเหนื่อยล้าในการปฏิบัติงานของอาจารย์โรงเรียนสาธิต ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.....	43
ตอนที่ 2 การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่าง การรับรู้ความสามารถของตนเอง กับความเหนื่อยล้าในการปฏิบัติงานของ อาจารย์โรงเรียนสาธิตในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.....	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	44
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	45
การแปลความหมายของคะแนน.....	46
การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
ลักษณะของเครื่องมือ.....	48
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย.....	48
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย.....	49
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
4 ผลการวิจัย.....	54
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน.....	55
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ใน การศึกษาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างการรับรู้ความสามารถของ ตนเองกับความเหนื่อยล้าในการปฏิบัติงานของอาจารย์โรงเรียนสาธิต ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.....	58
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อตรวจสอบความตรงเชิง โครงสร้างของตัวแปรแฝง.....	60

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างการรับรู้ ความสามารถตนเอง กับความเหนื่อยล้าในการปฏิบัติงานของอาจารย์ สาธิตในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.....	63
5 สรุปและอภิปรายผล.....	67
สรุปผลการวิจัย.....	67
อภิปรายผลการวิจัย.....	68
ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้.....	71
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	72
บรรณานุกรม.....	73
ภาคผนวก.....	79
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	80
ภาคผนวก ข ดัชนีความสอดคล้องด้านเนื้อหาของการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	82
ภาคผนวก ค คำอธิบายจำแนกของข้อคำถาม.....	88
ภาคผนวก ง ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	97
ภาคผนวก จ ผลการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเอง กับความเหนื่อยล้าในการปฏิบัติงาน ของอาจารย์โรงเรียนสาธิต ในสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา.....	105
ภาคผนวก ฉ ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวแปรแฝง.....	115
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	122

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 สรุปแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	31
2 กลุ่มตัวอย่างของอาจารย์โรงเรียนสาธิต ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 9 โรงเรียน.....	45
3 ตัวอย่างเครื่องมือการรับรู้ความสามารถของตนเอง.....	46
4 ตัวอย่างเครื่องมือความเหนื่อยล้าในการปฏิบัติงาน.....	46
5 โครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถาม การรับรู้ความสามารถของตนเองใน การปฏิบัติงานของอาจารย์.....	49
6 โครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามความเหนื่อยล้าในการปฏิบัติงาน.....	49
7 ค่าความเที่ยงแบบสอบถามจำแนกตามตัวแปรแฝง.....	50
8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง.....	56
9 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์การกระจาย ค่าความเบ้ และความโด่งของตัวแปรสังเกตได้.....	57
10 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้.....	59
11 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัด.....	61
12 ค่าดัชนีความสอดคล้อง.....	63
13 ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุการรับรู้ความสามารถ ของตนเองกับความเหนื่อยล้าในการปฏิบัติงานของอาจารย์โรงเรียนสาธิตในสังกัด คณะกรรมการการอุดมศึกษาตามโมเดลสมมติฐาน.....	64
14 เมทริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง.....	65

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 แสดงโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองกับความเหนื่อยล้าในการปฏิบัติงาน.....	4
2 โมเดลแสดงการรับรู้ความสามารถของอาจารย์.....	9
3 สาเหตุของความท้อแท้.....	18
4 โมเดลสมมติฐานแสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองกับความเหนื่อยล้าในการปฏิบัติงาน ของอาจารย์โรงเรียนสาธิต.....	32
5 โมเดลการวัด (Measurement Model) และโมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model).....	34
6 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ.....	47
7 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดความรู้ความสามารถของตนเอง.....	61
8 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุการรับรู้ความสามารถของตนเองกับความเหนื่อยล้าในการปฏิบัติงานของอาจารย์โรงเรียนสาธิตในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.....	64